

Vlaanderen
is landbouw & visserij

DE BIOLOGISCHE LANDBOUW IN 2021

DEPARTEMENT
**LANDBOUW
& VISSERIJ**

www.vlaanderen.be/landbouw

////////////////////////////////////

BIOLOGISCHE LANDBOUW IN VLAANDEREN

LANDBOUWBEDRIJF

621

landbouwbedrijven

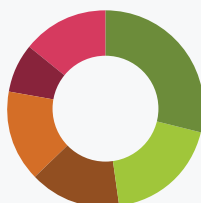
+ 5% in 2021

9.823 ha

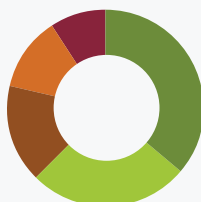
areaal

+ 8% in 2021

Typologische indeling biologische landbouwbedrijven

- gespecialiseerde tuinbouw: groenten in openlucht 29%
- gespecialiseerde dierlijke productie 19%
- gespecialiseerde akkerbouw 15%
- gespecialiseerde fruitteelt 15%
- overige gespecialiseerde bedrijven 8%
- bedrijven met combinaties van activiteiten 14%

Samenstelling bioareaal

- grasland, weiden en bossen 36%
- voedergewassen/groenbedekkers 26%
- akkerbouw 16%
- aardappel, groenten en kruiden 12%
- fruitteelt 9%

CONSUMPTIE

€ 399 mln.

bestedingen aan biologische producten (totaal)

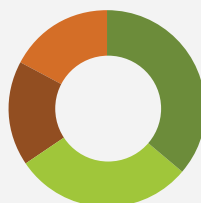
+ 7% in 2021

3,4 %

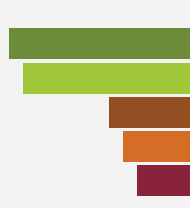
marktaandeel biologische versproducten

+0,6% marktaandeel in 2021

Biobestedingen aan versproducten

- aardappelen, groenten en fruit 36%
- vlees, vis en ei 29%
- zuivel 17%
- graanproducten 17%

Marktaandelen biologische versproducten

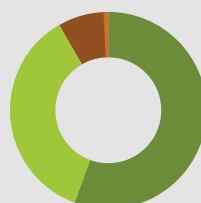
- eieren 13%
- vleesvervangers 12%
- groenten 6%
- aardappelen 5%
- fruit 4%

OVERHEID

€ 5,98 mln.

overheidsuitgaven (Vlaams + Europees)

Thematische verdeling overheidsuitgaven

- biologische productie 55%
- onderzoek en kennisopbouw 36%
- ketenontwikkeling 8%
- promotie en draagvlakverbreding richting brede publiek 1%

Colofon

Samenstelling
Departement Landbouwen Visserij

Auteurs
Ilse Timmermans, Luc Van Bellegem

Lectoren
Els Bonte, Lieve De Cock, Vanessa De Raedt, Elfi Laridon, Ellen Maertens, Jonathan Platteau, Vincent Samborski, Tom Van Bogaert, Kristof Vanoost

Verantwoordelijke uitgever
Patricia De Clercq, Secretaris-generaal

Depotnummer
D/2022/3241/161

Lay-out
Departement Landbouwen Visserij

U kan onze privacyverklaring terugvinden op www.vlaanderen.be/landbouw/privacy

Voor meer informatie over het rapport kunt u contact opnemen met de auteur(s) van het rapport. Ons e-mailadres is als volgt samengesteld: voornaam.naam@lv.vlaanderen.be. Ons generiek adres is landbouwcijfers@lv.vlaanderen.be.

U vindt onze cijfers en rapporten terug op: <https://landbouwcijfers.vlaanderen.be/>

Vermenigvuldiging en/of overname van gegevens zijn toegestaan mits de bron expliciet vermeld wordt:
Timmermans I. & Van Bellegem L. (2022) De biologische landbouw in 2021, Departement Landbouw en
Visserij, Brussel.

Graag vernemen we het als u naar dit rapport verwijst in een publicatie. Als u een exemplaar ervan opstuurt, nemen we het op in onze bibliotheek.

Wij doen ons best om alle informatie, webpagina's en downloadbare documenten voor iedereen maximaal toegankelijk te maken. Als u echter toch problemen ondervindt om bepaalde gegevens te raadplegen, willen wij u hier graag bij helpen. U kunt steeds contact met ons opnemen.

In geen geval zal het Departement Landbouw en Visserij of zijn ambtenaren aansprakelijk gesteld kunnen worden voor eventuele nadelige gevolgen die voortvloeien uit het gebruik van de via deze publicatie beschikbaar gestelde informatie.

De biologische landbouw in 2021

INHOUD

Samenvatting		6
1	Biologische landbouw in Vlaanderen	8
1.1	Aantal biolandbouwbedrijven breidt uit met 5%	8
1.2	Tuinbouw is de vaakst voorkomende bedrijfstak	9
1.3	Gemiddeld 16 hectare biopercelen per landbouwbedrijf	10
1.4	Biologische oppervlakte neemt toe met 8%	11
1.5	Sterkst groeiende teeltgroepen zijn 'voedergewassen en groenbedekkers' en 'aardappelen, groenten en kruiden'	13
1.6	Grootste stijging bij biologische varkens- en geitenhouderij	14
1.7	Opleiding en advisering over bioproductie blijven populair	16
2	Biologische keten in Vlaanderen	18
2.1	Aantal bedrijven in de bioketen (excl. producenten) stijgt met 7%	18
2.2	Bereiders richten zich het vaakst op de vervaardiging van 'andere voedingsmiddelen'	19
2.3	Bio-invoer uit niet-EU-landen daalt met 12%	20
3	Financiële ondersteuning door de overheid	25
3.1	24% meer overheidsuitgaven specifiek voor de biosector	25
3.2	Biolandbouwbedrijven ontvangen meer ontkoppelde directe steun	28
3.3	Hogere overheidsuitgaven voor bio-onderzoek, voorlichting en kennisuitwisseling	29
4	Biologische bestedingen in Vlaanderen en België	32
4.1	Kleinere groei biobestedingen na het atypisch jaar 2020	32
4.2	Achterstand van Vlaanderen in biobestedingen verkleint	33
4.3	Biobestedingen per capita groeien, maar Vlaanderen loopt achter	33
4.4	Biologisch assortiment breidt uit en marktaandeel vertoont een lichte groei	34
4.5	'Aardappelen, groenten en fruit' blijft de belangrijkste verscategorie	34
4.6	Prijsverschil tussen biologische en gangbare versproducten wordt kleiner	35
4.7	Marktaandeel van bio versproducten varieert sterk	35
4.8	Aantal biokopers stabiliseert	36
4.9	Gezinnen met kinderen met beperkt inkomen maken inhaalbeweging	37
4.10	Klassieke supermarkt blijft het belangrijkste biokanaal	38
Bijlage 1: oppervlakten per teelt		39
Bijlage 2: biologisch areaal op Europees niveau		42

////////////////////////////////////

SAMENVATTING

De ontwikkeling van de biologische landbouw in Vlaanderen zet zich door in 2021. Steeds meer landbouwbedrijven zijn gecertificeerd voor de bioproductie. Het biologisch en omschakelingsareaal breidt uit en de bioveestapel wordt groter. Het aantal bedrijven die actief zijn in de biologische keten als bereider, verdeler, verkoper of importeur van bioproducten neemt toe. De biobestedingen groeien in Vlaanderen zelfs sterker dan het landelijk gemiddelde.

Eind 2021 staan er 621 landbouwbedrijven onder controle voor biologische productie. Dat is een stijging met 5% ten opzichte van 2020. Er zijn 67 nieuwe bioproducenten, terwijl 44 landbouwers hun bioproductie hebben gestaakt. 46 van de 67 nieuwe bioboeren richten zich op biologische groenteteelt, fruitteelt of akkerbouw. West-Vlaanderen heeft in absolute cijfers de meeste biolandbouwbedrijven, maar Vlaams-Brabant is de provincie met het hoogste aandeel biolandbouwers in het totale aantal landbouwbedrijven.

De totale bio-oppervlakte in Vlaanderen bedraagt 9.823 hectare, dat is 8% meer dan in 2020. Drie kwart is al volledig biologisch, de rest betreft areaal in omschakeling naar bio. Het bioareaal maakt hiermee 1,6% uit van het totale Vlaamse landbouwareaal. De sterkste groei van de bio-oppervlakte wordt gerealiseerd in West-Vlaanderen (+16%), Limburg blijft de provincie met het hoogste aandeel bioareaal.

192 van de 621 Vlaamse biolandbouwers houden dieren die onder biocontrole staan. In vergelijking met 2020 zien we procentueel de grootste stijging bij het aantal landbouwbedrijven die actief zijn in de biologische varkens- en geitenhouderij. De totale bioveestapel groeit met 12%. Niettemin blijft het aantal biologisch gehouden dieren zeer beperkt in vergelijking met de volledige veestapel in Vlaanderen.

In Vlaanderen zijn niet enkel 621 biologische landbouwers actief, er staan ook nog 1417 andere bedrijven onder controle voor activiteiten als verdeler, bereider, verkooppunt, importeur en/of exporteur van biologische producten (+7% ten opzichte van 2020). De bereiding van bioproducten blijft de vaakst voorkomende activiteit met 945 gecertificeerde bedrijven. 45% van deze bereiders focust zich op de vervaardiging van 'andere voedingsmiddelen' (bereide maaltijden, suikerwerk, chocolade, koffie, thee e.d.).

De invoer van bioproducten uit niet-EU-landen daalt met 12% tot 328.080 ton. Bijna 80% van de geïmporteerde goederen zijn plantaardige producten (vooral vruchten en noten). Het merendeel bereikt ons vanuit landen in Zuid- en Noord-Amerika, met Ecuador als belangrijkste herkomstland. Op productniveau neemt het overwicht van verse bananen nog toe.

In 2021 stijgt de totale overheidssteun die specifiek gericht is op de biologische sector met 24% naar 5,98 miljoen euro. 55% hiervan gaat naar de stimulering van de primaire biologische productie, gevolgd door de uitgaven voor bio-onderzoek en kennisopbouw met een aandeel van 36%. De biohectaresteen neemt de grootste hap uit de overheidsuitgaven specifiek voor de biosector: er werd bijna 1,8 miljoen euro uitgekeerd aan 528 landbouwers voor een totaal van 7.679 subsidiabele hectare.

De biobestedingen aan voeding, dranken, drogmetica en non-food in Vlaanderen bedragen 399 miljoen euro. Dat is 7% hoger dan in 2020, waardoor de groei groter is dan het landelijk gemiddelde (+4%). Toch heeft Vlaanderen zowel in absolute als in relatieve cijfers qua biobestedingen nog steeds een achterstand op Wallonië (447 miljoen euro). De Vlaming spendeert in 2021 gemiddeld 63 euro aan bioproducten, wat heel wat minder is dan de Brusselaar (130 euro) of de Waal (126 euro).

Het marktaandeel van bioproducten in Vlaanderen stijgt van 2,2 naar 2,4%, maar blijft aanzienlijk lager dan in Wallonië (4,9%). Kijken we specifiek naar de biologische verse voeding, dan zien we dat het marktaandeel in Vlaanderen groeit van 2,8 naar 3,4%. Op productniveau hebben de biologische eieren het hoogste aandeel met 12,6%. Biologische versproducten zijn in 2021 gemiddeld 41% duurder dan de conventionele variant, maar het prijsverschil wordt kleiner.

Hoewel ruim 9 op de 10 Vlaamse gezinnen wel eens voor een vers biologisch product kiezen, koopt overgrote deel van de Vlamingen slechts sporadisch bio. Biogroenten zijn het populairst: 75% van gezinnen haalt deze af en toe in huis. Gezinnen met kinderen met een beperkt inkomen hebben met 2 het laagste aandeel bioaankopen in hun totale bestedingen, maar zij zijn aan een inhaalbeweg begonnen. Welgestelde gezinnen met kinderen en welgestelde gepensioneerden blijven de belangrijkste groep van biokopers.

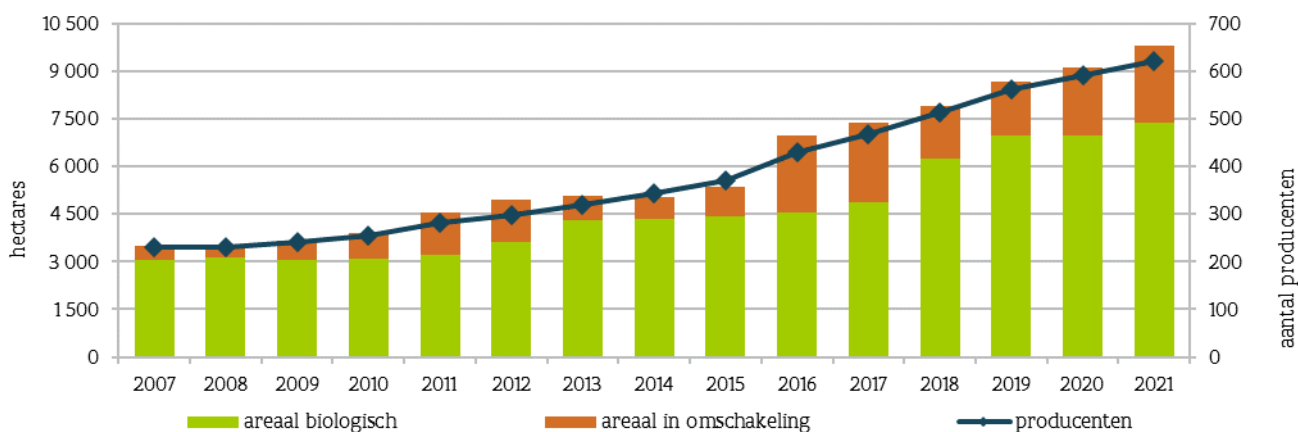
De klassieke supermarkt is nog steeds het grootste biokanaal, gevolgd door het gespecialiseerde verkoopkanaal. De hoevewinkel en de boerenmarkt zijn de kanalen met het hoogste aandeel bioproducten in hun assortiment. Een kwart van de producten die er verkocht worden, is biologisch. Het vlak van distributie zijn er enkele regionale verschillen: in Vlaanderen is de rechtstreekse bioverkoop hoeve en boerenmarkt belangrijker dan in Wallonië en heeft de harddiscount een hoger marktaandeel.

////////////////////////////////////

1 BIOLOGISCHE LANDBOUW IN VLAANDEREN

Net als in de voorgaande jaren vertoont de biologische landbouw in 2021 een gunstige evolutie. Het biologisch en omschakelingsareaal groeit aan en steeds meer landbouwbedrijven staan onder biocontrole.

Figuur 1: areaal biologisch en omschakeling, in ha (linkeras), aantal producenten (rechteras), Vlaanderen, 2007-2021

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van Certisys, TÜV Nord Integra en Inscert Partner

Sinds 2007 is het totale biologisch areaal bijna verdrievoudigd tot 9.823 hectare. Dat komt overeen met 1,6% van het totale Vlaamse landbouwareaal (Statbel - landbouwtelling 2020). Het aantal biologische landbouwers is tijdens diezelfde periode gestegen van 230 tot 621 (+170%). De afgelopen tien jaar tekenden zowel de bio-oppervlakte als het aantal biolandbouwers een gemiddelde jaarlijkse groei op van ruim 8%.

1.1 AANTAL BIOLANDBOUWBEDRIJVEN BREIDT UIT MET 5%

Aan het einde van 2021 staan er in Vlaanderen 621 landbouwbedrijven onder controle voor biologische productie. Dat is een stijging met 5% ten opzichte van 2020. Volgens de landbouwtelling van 2020 (Statbel) maken de biolandbouwers 2,7% uit van het totale aantal landbouwbedrijven in Vlaanderen. Er zijn 67 nieuwe bioproducenten, terwijl 44 landbouwers hun bioproductie in 2021 hebben gestaakt.

Meer dan een kwart van de nieuwe bioaanmeldingen specialiseert zich voor zijn biologische productie in hoofdzaak in groenteteelt (in openlucht en onder glas). Een vijfde van de nieuwkomers richt zich op biologische fruitteelt, een vijfde op akkerbouw en 9% concentreert zich voornamelijk op dierlijke biologische productie. Bij de bedrijven die hun biologische landbouwactiviteiten hebben stopgezet, was 30% in het voorgaande jaar gespecialiseerd in biogroenteteelt.

Ruim twee derde van de 621 bioboeren die in 2021 actief zijn, produceert enkel biologisch. Een derde beoefent daarentegen niet louter biologische, maar ook gangbare activiteiten op het bedrijf. Een aanzienlijk deel van de landbouwbedrijven met zowel bio- als gangbare activiteiten staat nog maar recent onder controle voor biologische productie. Mogelijk gaat het dus in sommige gevallen over gefaseerde omschakeling. 49 biolandbouwers behoren tot het CSA-netwerk (CSA staat voor community supported agriculture of gemeenschapslandbouw). Ruim 8 op de 10 onder hen opereren uitsluitend biologisch. Meer dan driekwart van de biologische CSA-boeren bewerkt maximaal 5 hectare aan biopercelen.

Om verschillende redenen komt het verschil tussen het aantal stopzettingen en nieuwe aanmeldingen in onderstaande tabel niet noodzakelijk overeen met de netto-evolutie op provinciaal niveau. Zo wordt bijvoorbeeld een biobedrijf dat zijn maatschappelijke zetel verplaatst naar een andere provincie niet geteld als starter/stopper.

provincie	landbouwbedrijven onder controle	stopzettingen in 2021	nieuwe aanmeldingen in 2021	netto-evolutie t.o.v. 2020
Antwerpen	122	11	10	+2
Limburg	89	3	8	+7
Oost-Vlaanderen	138	9	18	+8
Vlaams-Brabant	118	11	13	+3
West-Vlaanderen	154	10	18	+8
TOTAAL	621	44	67	+28

20% van de 621 bioboeren beoefent niet enkel een landbouwactiviteit, maar is ook nog actief als bereider, verdeler, verkooppunt en/of importeur van biologische producten. 70 biolandbouwers (11%) zijn als bereider gecertificeerd en 67 bioboeren staan onder controle als verkooppunt voor bioproducten. 19 bioproducenten (dit is 3%) zijn gecertificeerd als verdeler, terwijl één producent actief is als importeur. Belangrijke opmerking hierbij is dat import hier uitsluitend betrekking heeft op de invoer van biologische goederen vanuit landen buiten de Europese Unie.

Om te bepalen in welke landbouwactiviteiten een bedrijf gespecialiseerd is, wordt de Europese typologische indeling van land- en tuinbouwbedrijven toegepast op alle biologisch gecertificeerde landbouwbedrijven van 2021. De indeling gebeurt op basis van de 'standaardoutput'-methode (SO), waarbij men de gemiddelde prijs 'af boerderij' van een landbouwproduct in euro per hectare of per dier in aanmerking neemt. In dit rapport houden we geen rekening met mogelijke gangbare activiteiten.

Niet enkel de totale Vlaamse land- en tuinbouw wordt gekenmerkt door een sterke specialisatiegraad, ook in de biologische landbouw is dat het geval: 86% van de biolandbouwbedrijven haalt het merendeel van zijn bedrijfsopbrengsten uit één specifieke bedrijfstak. Ter vergelijking: 5 jaar geleden vertegenwoordigden de gespecialiseerde biobedrijven een aandeel van 83%. Bij de overige 14% biolandbouwers zijn de bedrijfsinkomsten gespreid over meerdere bedrijfstakken met diverse combinaties van activiteiten.

Bij de biologische landbouwers die hun inkomsten voornamelijk halen uit combinaties van landbouwactiviteiten blijven de diverse tuinbouwteelten met 5% de vaakst voorkomende bedrijfstak.

The main pie chart illustrates the distribution of agricultural businesses across various specializations. The largest segment is 'gespecialiseerde openluchtbedrijven' at 29%, followed by 'gespecialiseerde dierlijke productie' at 19% and 'gespecialiseerd akkerbouw' at 15%.

The inset pie chart provides a detailed breakdown of the 'bedrijven met combinaties' category (14% of the total), which is divided into four sub-categories: 'bedrijven met combinaties van akkerbouwgewassen en tuinbouw' (3%), 'bedrijven met combinaties van dierlijke en plantaardige productie' (3%), 'bedrijven met veeteeltcombinaties' (1%), and 'andere bedrijven met combinaties van gewassen (incl. veredeling)' (2%).

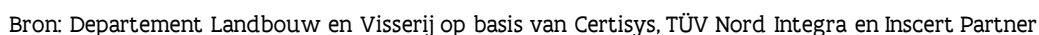
Specialization	Percentage
gespecialiseerde openluchtbedrijven	29%
gespecialiseerde dierlijke productie	19%
gespecialiseerd akkerbouw	15%
bedrijven met combinaties van akkerbouwgewassen en tuinbouw	3%
bedrijven met combinaties van dierlijke en plantaardige productie	3%
bedrijven met veeteeltcombinaties	1%
andere bedrijven met combinaties van gewassen (incl. veredeling)	2%
bedrijven met diverse tuinbouwteelten	5%
gespecialiseerd sierteelt en boomkwekerij	2%
gespecialiseerde champignonbedrijven	3%
gespecialiseerde glasgroentebedrijven	3%
gespecialiseerde fruitteeltbedrijven	15%

Nemen we de totale landbouw in beschouwing, dan haalt 89% van de bedrijven het grootste deel van zijn bedrijfsopbrengsten uit één specifieke bedrijfstak (Statbel - landbouwtelling 2020). Veeteelt is hier de belangrijkste activiteit (45%) gevolgd door akkerbouw (31%). Op plaats drie vinden we de gespecialiseerde tuinbouw (groenten, fruit, sierteelt en gemengde tuinbouw) met een aandeel van 13%, terwijl deze bedrijfstak bij de biolandbouwbedrijven 54% vertegenwoordigt.

In 2021 bewerken de Vlaamse biolandbouwers gemiddeld 16 hectare aan biologische percelen. Dat is iets minder dan tien jaar geleden (gemiddeld 16,53 ha per bedrijf). Vergelijken we dit met de totale land- en tuinbouw, dan zien we dat deze laatste gekenmerkt wordt door schaalvergroting en de gemiddelde oppervlakte cultuurgrond per bedrijf gestegen is tot 27 hectare in 2020.

////////////////////////////////////

Figuur 3: aandeel in biologisch areaal en aandeel in biobedrijven, volgens grootte van biobedrijfsareaal, Vlaanderen, 2021

1.4 BIOLOGISCHE OPPERVLAKTE NEEMT TOE MET 8%

De provincie met het hoogste aandeel bio-opervlakte in het totale landbouwareaal blijft Limburg (2%), op de voet gevolgd door Vlaams-Brabant (1,9%). In West-Vlaanderen is het aandeel bioareaal het laagst (1,3%). In de provincie Vlaams-Brabant bestaat ruim een derde van de totale biologische oppervlakte uit areaal in omschakeling, in Oost-Vlaanderen is dat slechts 17%. Meer dan 80% van het totale omschakelingsareaal wordt gerealiseerd op bestaande biolandbouwbedrijven.

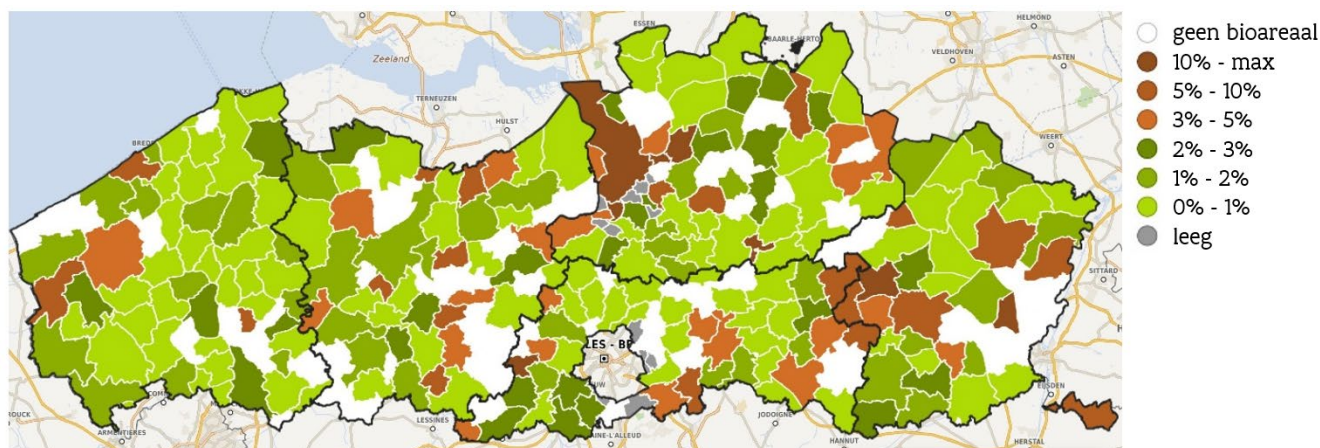
Tabel 2: areaal in omschakeling/biologisch en aandeel in totale landbouwareaal, per provincie, in hectare en percentage, 2021

provincie	omschakeling	biologisch	totaal	evolutie 2020-2021	aandeel bioareaal in oppervlakte cultuurgrond
Antwerpen	438	1.296	1.734	+4%	1,8%
Limburg	315	1.400	1.715	+4%	2,0%
Oost-Vlaanderen	357	1.778	2.135	+5%	1,4%
Vlaams-Brabant	577	1.101	1.678	+6%	1,9%
West-Vlaanderen	740	1.821	2.561	+16%	1,3%
TOTAAL	2.427	7.395	9.823	+8%	1,6%

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van Certisys, TÜV Nord Integra, Inscert Partner en Statbel (telling 2020)

Op gemeentelijk niveau zien we meerdere clusters met een hoger dan gemiddeld aandeel aan bioareaal in de totale oppervlakte cultuurgrond. In het grensgebied van Hageland en Haspengouw liggen bijvoorbeeld verschillende steden en gemeenten met meer dan 3% aan bioareaal. Ook stad Antwerpen en omliggende gemeenten, evenals gemeenten in de Noorderkempen, in de Denderstreek, in het Pajottenland en de Zennevallei ten zuidwesten van Brussel, in het Dijleland en in de Westhoek tekenen hogere percentages aan biologische oppervlakte op dan gemiddeld.

Figuur 4: aandeel biologisch areaal in de oppervlakte cultuurgrond van de gemeente, in percentage, Vlaanderen, 2021

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van Certisys, TÜV Nord Integra, Inscert Partner en Statbel (telling 2020)

Het is belangrijk om hierbij te vermelden dat de landbouwpercelen die gebruikt worden voor de kaartweergave toegewezen zijn aan de gemeente waar de bedrijfszetel van de landbouwer gelegen is. Bovendien heeft dit door de combinatie van databronnen soms vreemde gevolgen. De waarde 'leeg' op de kaart verwijst bijvoorbeeld naar gemeenten waarvoor Statbel geen gegevens heeft over de aanwezige cultuurgrond, maar waarop door de biocontroleorganen mogelijk wel bioareaal geregistreerd is.

GROENBEDEKKERS' EN 'AARDAPPELEN, GROENTEN EN KRUIDEN'

Grasland, weiden en bossen blijven met een aandeel van 36% in het totale Vlaamse biologisch areaal de belangrijkste teeltgroep. De voedergewassen en groenbedekkers staan op de tweede plaats. Zij maken meer dan een kwart van het bioareaal uit en vertonen in 2021 de sterkste groei (+14% t.o.v. 2020). Deze teeltgroep bestaat voornamelijk uit klavergewassen die gebruikt worden ter verbetering van de bodemstikstofvoorziening en als eiwitrijk ruwvoeder in de veeteelt.

Akkerbouwteelten (excl. aardappelen) verliezen een beetje terrein en nemen nu 16% in van de Vlaamse bio-oppervlakte. Drie vierde van dit areaal bestaat uit graangewassen, waarbij maïs (367 hectare), tarwe (174 hectare) en triticale (173 hectare) de vaakst voorkomende teelten zijn. Net geen derde van het akkerbouwareaal ligt in de provincie West-Vlaanderen.

Het telen van aardappelen, groenten en kruiden beslaat 12% van de biologische oppervlakte. Met een toename van 13% tegenover het voorgaande jaar is deze teeltgroep de tweede sterkste groeier. 174 hectare hiervan wordt aangewend voor het verbouwen van aardappelen.

Met 7% groei zet de biologische fruitteelt de positieve trend van voorgaande jaren door. 86% van het biologische fruitareaal bestaat uit diverse meerjarige fruitteelten zoals appels, peren, kersen en pruimen. De teelt van biologisch kleinfruit zoals bessen en aardbeien beslaat 8% van het biofruitareaal, het cultiveren van druiven en noten neemt telkens 3% in. Bijna de helft van het biologisch fruitareaal bevindt zich in de provincie Vlaams-Brabant, op enige afstand gevolgd door Limburg.

Het areaal dat aangewend wordt voor biologische sierteelt maakt minder dan 1% uit van de totale bio-opervlakte en blijft nagenoeg onveranderd ten opzichte van 2020. Deze teelten vinden we overwegend in Limburg en Oost-Vlaanderen.

Tabel 3: areaal in omschakeling en biologisch in Vlaanderen, volgens teeltgroep, hectare, 2021

teeltgroep	in omschakeling	biologisch	totaal	evolutie 2020-2021
grasland, weiden en bossen	1.044	2.454	3.498	+175
voedergewassen/groenbedekkers	503	2.076	2.579	+321
akkerbouw (ind. granen, industriële gewassen)	441	1.155	1.595	+32
aardappelen, groenten en kruiden	100	1.122	1.222	+144
fruitteelt	325	563	888	+59
sierteelt (bloemisterij/boomkwekerij)	11	11	23	-1
braak	3	15	17	-33
TOTAAL	2.427	7.395	9.823	+699

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van Certisys, TÜV Nord Integra en Inscert Partner

Landgebruik	Percentage
weiden en bossen	35,6%
voedergewassen/groenbedekkers	26,3%
akkerbouw (excl. aardappels)	16,2%
aardappelen, groenten en kruiden	12,4%
fruitteelt	9,0%
sierteelt (bloemisterij/boomkwekerij)	0,2%
braak	0,2%

In 2021 bedraagt het omschakelingsareaal 2.427 hectare en het bestaat voor 43% uit weiden en bossen. De voedergewassen en groenbedekkers maken 21% uit van het omschakelingsareaal en de akkerbouwteelten 18%. Het aandeel van de fruitteelt in het omschakelingsareaal is met 13% groter dan wat het geval is in het totale bioareaal (9%). Het aandeel van aardappelen, groenten en kruiden (4%) is daarentegen heel wat kleiner dan in het totale bioareaal (12%).

Landbouwtype	Percentage
weiden en bossen	43,0%
voedergewassen/groenbedekkers	20,7%
akkerbouw (excl. aardappels)	18,2%
fruitteelt	13,4%
aardappelen, groenten en kruiden	4,1%
sierteelt (bloemisterij/boomkwekerij)	0,5%
braak	0,1%

1.6 GROOTSTE STIJGING BIJ BIOLOGISCHE VARKENS- EN GEITENHOUDERIJ

////////////////////////////////////

Bij sommige van deze landbouwbedrijven zijn er slechts een beperkt aantal dieren als bio geregistreerd omdat zij zich niet echt toeleggen op biologische dierlijke productie. Daarom hanteren we in de tabel hieronder bepaalde minimumgrenzen voor de opvolging van biobedrijven met dierlijke productie.

Tabel 4: aantal bedrijven met dierlijke productie onder biocontrole, Vlaanderen, 2017-2021

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van Certisys, TÜV Nord Integra en Inscert Partner

Net als in 2020 vertoont het aantal varkens onder biocontrole een aanzienlijke toename (+22%). De sterkste groei doet zich echter voor bij de biologisch gehouden geiten (+24%). Ook het biologisch pluimvee blijft stevig toenemen (+12%). De afgelopen vijf jaar is hun aantal zelfs gestegen met meer dan 70%. Ongeveer 41% van het biopluiemvee zijn legkippen, 38% zijn vleeskippen en de overige 20% zijn opfokpoeljen. Bij de biorunderen zien we de groei van het aantal melkkoeien afvlakken. Het aantal schapen dat op biologische wijze gehouden wordt, neemt verder af met 6%.

dieren	2017	2018	2019	2020	2021	evolutie 2020-2021
runderen	5.299	5.224	5.706	5.872	6.211	+6%
waarvan melkkoeien	2.984	3.181	3.364	3.406	3.437	+1%
varkens	6.428	5.518	6.893	10.932	13.285	+22%
pluimvee	517.775	601.709	681.365	705.748	792.460	+12%
waarvan legkippen	233.115	247.185	285.597	315.582	325.102	+3%
waarvan opfokpoeljen	131.251	172.126	149.648	102.884	160.759	+56%
waarvan vleeskippen	153.146	182.158	245.641	287.052	302.984	+6%
schapen	2.805	2.698	3.351	2.452	2.304	-6%
geiten	5.543	5.756	5.662	6.803	8.462	+24%
paarden en paardachtigen	81	147	138	132	129	-2%
andere	0	0	3	0	15	-
TOTAAL	537.931	621.052	703.118	731.939	822.866	+12%
TOTAAL (EXCL. PLUIMVEE)	20.156	19.343	21.753	26.191	30.406	+16%

Bekijken we de bioveestapel op provinciaal niveau, dan blijkt dat twee derde van alle biogeiten in Oost-Vlaanderen gehouden wordt, terwijl het grootste aantal schapen onder biocontrole geregistreerd is in de provincie Antwerpen (39%). Dat geeft een ander beeld dan in de totale landbouw, waar we volgens de landbouwtelling 2020 (Statbel) het grootste aantal geiten in Antwerpen vinden, terwijl West-Vlaanderen het meeste schapen telt.

1.7 OPLEIDING EN ADVISERING OVER BIOPRODUCTIE BLIJVEN POPULAIR

Landwijzer vzw, een gespecialiseerd vormingscentrum voor biologische en biodynamische landbouw in Vlaanderen, organiseert al verscheidene decennia een beroepsopleiding voor wie professioneel actief wil worden in de biolandbouw. In 2021 waren er voor het tweeënhalf jaar durende leertraject 2021-2022 in totaal 95 inschrijvingen, waarvan 40 cursisten voor het eerste jaar. Het leertraject 2020-2021 telde 20 afgestudeerden. 17 onder hen zijn intussen effectief aan het werk gegaan in de bioproductie (met een eigen bedrijf, als vennoot, als medewerker of als seizoenswerker).

Elk jaar biedt Landwijzer vzw daarnaast verscheidene vormingen aan voor mensen die al actief zijn in de sector en hun kennis over biolandbouw willen verdiepen. In samenwerking met de praktijkcentra organiseert Landwijzer een cursus fyto-licentie P2 (60 lessen) vanuit de visie van de biologische landbouw. Deze cursus gaat dieper in op biologische gewasbescherming en telde 14 deelnemers in 2021. De inspiratiecursus agro-ecologie kon rekenen op 28 deelnemers.

Geïnteresseerden kunnen niet enkel bij Landwijzer vzw terecht voor opleidingen m.b.t. de biologische productie. De gespecialiseerde naschoolse startersopleiding in de biologische landbouw (60 lessen) van het Nationaal Agrarisch Centrum (NAC) telde 76 cursisten. Ook AgroCampus vzw, het vormingscentrum van Boerenbond, Ferm voor agrarische vrouwen en Groene Kring, organiseerde in 2021 een starterscursus type B (66 lessen) voor biologische productie in combinatie met nieuwe verdienmodellen. 5 deelnemers kozen expliciet voor bioproductie, de overige 14 kozen voor de combinatie met nieuwe verdienmodellen.

Landbouwers en land- en tuinbouwscholen die advies zoeken over de omschakeling naar de biologische productiemethode kunnen hiervoor terecht bij Bio zoekt Boer, een partnerschapsproject van Boerenbond, ABS en BioForum. In 2021 verleende Bio zoekt Boer aan 102 land- en tuinbouwers eerstelijnsadvies over de omschakeling naar biolandbouw. Van de 67 bedrijven die in 2021 effectief de stap gezet hebben naar biologische productie, deden er minstens een vijfentiental een beroep op zo'n eerstelijnsadvies.

Tabel 6: eerstelijsadviezen door Bio zoekt Boer en omschakeling na adviesverlening, in aantallen en percentage, 2017-2021

jaar	verleende adviezen BzB aan producenten	omschakelaars na adviesverlening	totaal aantal omschakelaars	aandeel omschakelaars die gebruik maakten van adviesverlening BzB
2017	102	19	62	31%
2018	108	20	56	36%
2019	105	21	75	28%
2020	113	20	55	36%
2021	102	15	67	22%

Bron: Bio zoekt Boer, Departement Landbouw en Visserij op basis van Certisys, TÜV Nord Integra en Inscert Partner

Nast dit kosteloos eerstelijnsadvies van Bio zoekt Boer kunnen landbouwers en land- en tuinbouwscholen ook nog gebruik maken van gesubsidieerde bedrijfsadvisering in de biologische landbouw. Zij kunnen zich wenden tot erkende biobedrijfsadviseurs voor omschakelingsadvies, de opmaak van een biobedrijfsplan, startersadvies en biobedrijfsadvies. 15 van de 67 nieuwe bioaanmeldingen (22%) hebben in 2021 en voorgaande jaren de diensten ingeroepen van een of meerdere erkende bedrijfsadviseurs in het systeem van de gesubsidieerde bedrijfsadvisering in de biologische landbouw. In ruim twee derde van de door de omschakelaars ingediende adviesaanvragen ging het om startersadvies.

////////////////////////////////////

2 BIOLOGISCHE KETEN IN VLAANDEREN

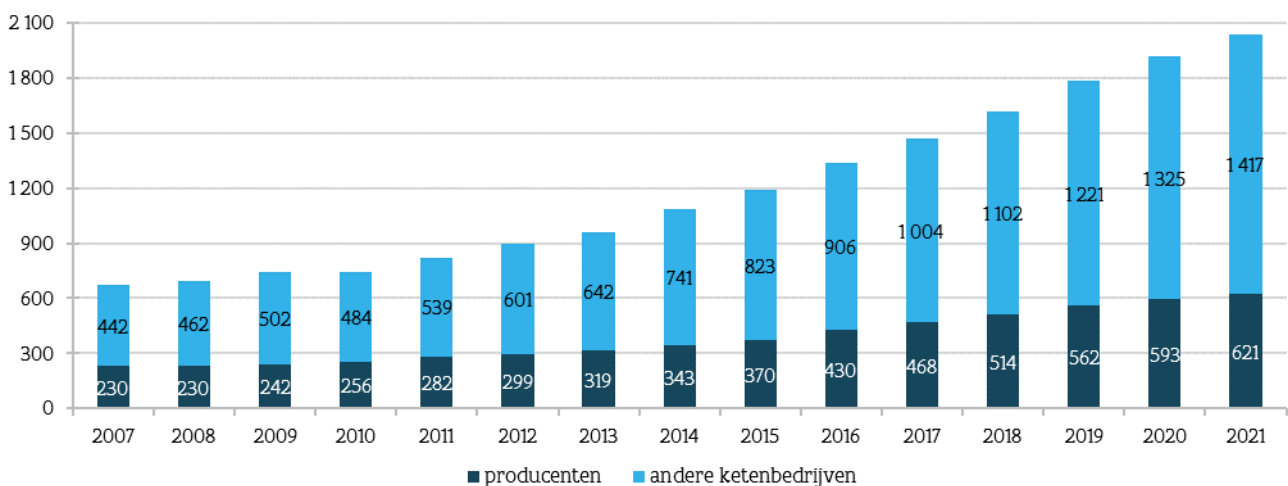
De Europese en Vlaamse reglementering rond biologische productie is niet enkel van toepassing op ondernemingen die actief zijn als biolandbouwer. Ook bedrijven die biologische producten willen verwerken, opslaan, verhandelen, invoeren of uitvoeren moeten zich laten controleren en certificeren door een van de erkende controleorganen inzake biologische productie.

Wanneer we het in de volgende paragrafen hebben over invoer, dan heeft dit enkel betrekking op de handel met niet-EU-landen. Over de intracommunautaire handel in bioproducten hebben we momenteel geen gegevens ter beschikking.

2.1 AANTAL BEDRIJVEN IN DE BIOKETEN (EXCL. PRODUCENTEN) STIJGT MET 7%

Aan het einde van 2021 zijn er in Vlaanderen niet enkel 621 biologische landbouwers actief, er staan ook nog 1.417 andere unieke bedrijven onder controle voor activiteiten als verdeler, bereider, verkooppunt, importeur en/of exporteur van biologische producten. Dat is een stijging met 7% ten opzichte van 2020. Sinds 2007 is het aantal bedrijven (uitgezonderd de producenten) die actief zijn in de bioketen toegenomen met meer dan 220%.

Figuur 7: aantal marktdeelnemers onder controle bio, Vlaanderen, 2007-2021

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van Certisys, TÜV Nord Integra en Inscert Partner

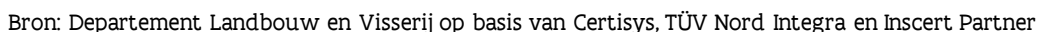
De bereiding van bioproducten blijft de vaakst voorkomende marktactiviteit met 945 bedrijven die hiervoor gecertificeerd zijn, 18% onder hen opereert volledig biologisch. Meer dan 700 bedrijven ontplooiën activiteiten als verdeler van bioproducten (9% werkt volledig biologisch). 55% van deze verdelers vinden we in de provincies Antwerpen en West-Vlaanderen. Van de 403 ondernemingen die gecertificeerd zijn als verkooppunt handelt ongeveer een derde enkel in bioproducten. Ruim 250 bedrijven staan onder controle voor de import van biologische producten, 1 op de 10 daarvan voert uitsluitend bioproducten in. Meer dan 40% van deze invoerders hebben hun bedrijfszetel in de provincie Antwerpen.

Tabel 7: marktdeelnemers (uitgezonderd producenten) onder controle bio, volgens marktactiviteit, Vlaanderen, 2017-2021

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van Certisys, TÜV Nord Integra en Inscert Partner

Aan de marktdeelnemers die voor hun bedrijfsactiviteiten als verdeler, bereider, importeur en/of verkooppunt onder biocontrole staan, wordt door de controleorganen een hoofdactiviteit toegewezen op basis van het NACE-codesysteem (algemene nomenclatuur van de economische activiteiten in de Europese Gemeenschap). Hiermee identificeert men de activiteit die het meest bijdraagt aan de totale toegevoegde waarde van de onderneming. Voor dit biorapport hebben we de geregistreerde biologische hoofdactiviteiten voor de bereiders van bioproducten gegroepeerd in een aantal clusters.

Figuur 8: hoofdactiviteiten van bereiders van bioproducten volgens aantal bedrijven, in percentage per cluster, 2021

het grootste aantal bereiders die zich richten op aardappelen, groenten en fruit vinden we in de provincie West-Vlaanderen. 32% van de bedrijven die zich in hoofdzaak bezighouden met de bereiding van bakkerijproducten en deegwaren is gevestigd in de provincie Antwerpen, terwijl een derde van de bereiders van vlees- en gevogelteproducten zich in Oost-Vlaanderen bevinden.

Bekijken we de cluster 'andere voedingsmiddelen' wat meer in detail, dan valt op dat aan de grootste groep van deze bereiders een NACE-code werd toegekend die slaat op voedingsmiddelen die nog niet elders werden genoemd (o.m. bereide soepen en bouillons, houdbare melkdesserten, bak- en puddingpoeder, voedingssupplementen en -middelen die met vitaminen/proteïnen enz. verrijkt zijn, kunsthoning en karamel). Twee andere belangrijke groepen in deze cluster zijn de bereiders die zich voornamelijk richten op suiker(werk), cacao en chocolade en de bereiders van thee en koffie.

Figuur 9: bereiders van 'andere voedingsmiddelen' volgens aantal bedrijven, 2021

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van Certisys, TÜV Nord Integra en Inscert Partner

2.3 BIO-INVOER UIT NIET-EU-LANDEN DAALT MET 12%

De gegevens in deze paragraaf zijn afkomstig van TRACES (Trade Control and Expert System). Dit online beheersysteem van de Europese Commissie volgt de bewegingen van levende dieren, dierlijke producten en bijproducten, levensmiddelen, diervoeder en planten die vanuit niet-EU-landen worden ingevoerd en verhandeld in de Europese Unie. Wij beschikken niet over representatieve informatie over de handel in Europese bioproducten binnen de EU of over de export van bioproducten naar landen buiten de EU.

Elke zending van producten die in de EU in het vrije verkeer van goederen wordt gebracht, moet aan een reeks voorwaarden voldoen op gebied van voedselveiligheid, planten- of diergezondheid en fiscaliteit. Als het over biologische producten gaat, moet er ook een biocontrolecertificaat voorgelegd worden. In België zijn de regio's verantwoordelijk voor de controle van het biologische aspect van de zending. Na het vervullen van alle overige sanitaire en douaneformaliteiten kunnen de goederen in het vrije verkeer worden gebracht (dit noemt men "inklareren").

In 2021 werden in Vlaanderen 328.080 ton biologische producten uit niet-EU-landen ingeklaard voor een totaal van 10.732 certificaten. Dat is een daling met 12% ten opzichte van 2020. Vlaanderen heeft hiermee een aandeel van 98% in het in België ingeklaard nettogewicht aan bioproducten uit niet-EU-landen.

A horizontal stacked bar chart showing the number of species in the Netherlands from 2018 to 2021. The x-axis represents the number of species in thousands, ranging from 0 to 400. The y-axis lists the years 2018, 2019, 2020, and 2021. The bars are stacked with three categories: 'plantaardig' (plant) in blue, 'dierlijk' (animal) in red, and 'andere' (other) in green. The total number of species shows a general upward trend from 2018 to 2020, followed by a slight decrease in 2021.

Jaar	plantaardig (Duizend ton)	dierlijk (Duizend ton)	andere (Duizend ton)	Totaal (Duizend ton)
2018	185	5	55	245
2019	280	10	85	375
2020	290	10	80	380
2021	260	10	65	335

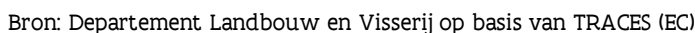
Bijna 80% van het in Vlaanderen ingeklaarde nettogewicht aan biogoederen zijn plantaardige producten (vooral fruit en noten) en 19% betreft producten die behoren tot de categorie 'andere' (overwegend cacao en suiker). 4.929 ton (2%) zijn producten van dierlijke oorsprong, het overgrote deel hiervan zijn natuurhoning, garnalen en bereidingen/conserven van garnalen.

42% van het ingevoerde nettogewicht aan bioproducten uit niet-EU-landen is afkomstig uit landen die behoren tot Zuid-Amerika, 21% komt uit Noord-Amerika. 17% van de bio-invoer vindt zijn oorsprong in Afrika, 13% in Azië. Telkens minder dan 5% van de goederen is afkomstig uit Europa (niet-EU) en Oceanië.

Continent	Percentage
Zuid-Amerika	42%
Noord-Amerika	21%
Afrika	17%
Azië	13%
Europa (niet-EU)	4%
Oceanië	3%

////////////////////////////////////

figuur 12: top tien herkomstlanden bio-import naar nettogewicht, in percentage van totale nettogewicht, Vlaanderen, 2021

Figuur 13: aandeel van de productcategorieën bio-import volgens nettogewicht, Vlaanderen, 2021

[illegible]

Tabel 8: top tien producten bio-import naar nettogewicht, in ton en percentage, Vlaanderen, 2021

product volgens GN-code	aantal ton (netto)	aandeel in totaal gewicht	belangrijkste herkomstlanden
bananen, vers (m.u.v. bakbananen)	154.730	47%	Ecuador, Peru, Dom. Republiek
cacaobonen, ook indien gebroken of gebrand	26.406	8%	Dom. Republiek, Dem. Republiek Congo, Peru
ongebrande koffie waaruit geen cafeïne is verwijderd	25.853	8%	Honduras, Peru, Mexico
sojabonen, ook indien gebroken (m.u.v. zaaigoed)	18.384	6%	Togo, India, Benin
harde tarwe (m.u.v. zaaigoed)	13.396	4%	Turkije, Canada, VS
verse kiwi's	8.827	3%	Nieuw-Zeeland
witte suiker (aantal gewichtspercenten sacharose, in droge toestand, komt overeen met een polarisatiegraad van $\geq 99,5$	8.811	3%	India, Colombia, Paraguay
andere rietsuiker, in vaste vorm (niet gearomatiseerd en zonder kleurstoffen)	5.773	2%	Laos
andere rietsuiker, in vaste vorm, om te worden geraffineerd (niet gearomatiseerd en zonder kleurstoffen)	5.144	2%	Argentinië, India, Costa Rica
breukrijst	4.959	2%	Pakistan, Thailand, Argentinië

Bron: Departement Landbouwen Visserij op basis van TRACES (EC)

Sinds 1 januari 2021 wordt het Verenigd Koninkrijk ingevolge de Brexit gerekend tot de niet-EU-landen, zodat we ook deze gegevens uit TRACES kunnen halen. Via het Verenigd Koninkrijk werd 3.557 ton aan bioproducten ingeklaard, dit komt overeen met ongeveer 1% van de totale bioinvoer in Vlaanderen. 95% van deze zendingen vermelden het Verenigd Koninkrijk niet enkel als land van uitvoer, maar ook als land van oorsprong (wat betekent dat productie of verwerking in het VK plaatsvindt). Het gaat dan voornamelijk over gerst (excl. zaaizaad) en in mindere mate over zuivelproducten zoals natuurlijke boter.

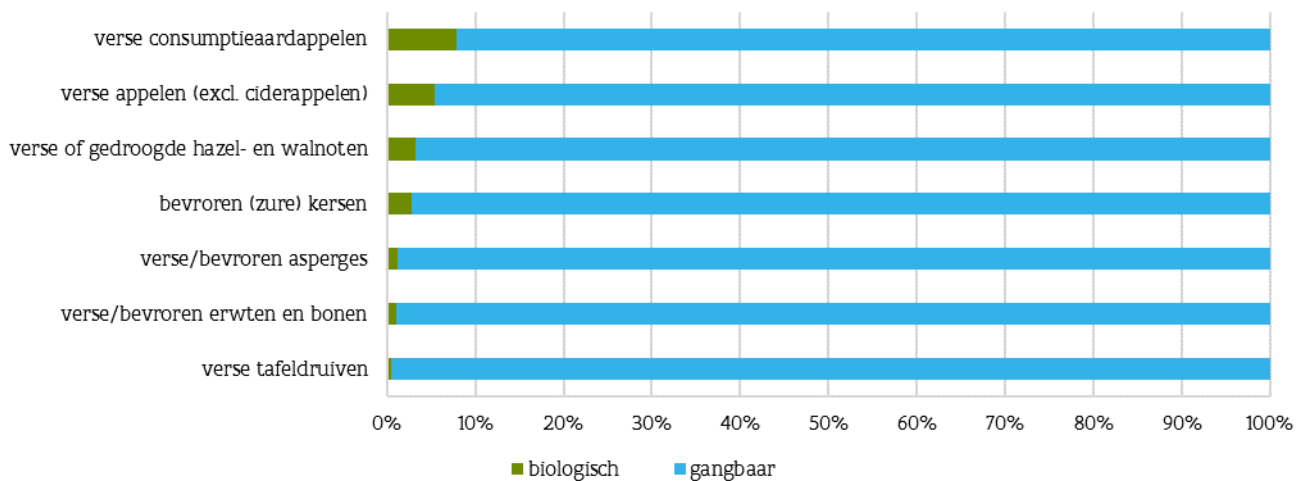
In dit biorapport hebben we voor het eerst de invoer van een aantal specifieke biologische plantaardige producten onderzocht waarvan er in Vlaanderen gelijkaardige biologische teelten zijn.

In 2021 werden bijvoorbeeld 3.473 ton verse biologische consumptieaardappelen uit Egypte en Israël ingeklaard. Ook 1.123 ton verse biologische appels uit Nieuw-Zeeland en Chili werden geïmporteerd, evenals 946 ton aan bevroren biokleinfruit (aardbeien, frambozen en andere bessen). De bevroren aardbeien zijn overwegend afkomstig uit Turkije en Marokko, terwijl de frambozen voornamelijk ingevoerd worden vanuit Servië en Bosnië en Herzegovina. Uit Turkije, Oekraïne en Moldavië werd 79 ton hazel- en walnoten ingeklaard. Turkije en Servië zijn verantwoordelijk voor de invoer van 52 ton bevroren (zure) kersen, Egypte voor 9 ton verse biologische tafeldruiven. Bij de biogroenten zien we onder meer dat er 132 ton aan verse/bevroren erwten en bonen ingevoerd werden uit Egypte en Nieuw-Zeeland, alsook 59 ton aan verse/bevroren asperges afkomstig uit Peru en Chili.

Wanneer we voor deze producten het aandeel van de biologische invoer in de totale import uit niet-EU-landen bekijken, dan blijkt dat enkel de verse appels en consumptieaardappelen op meer dan 5% bio uitkomen.

////////////////////////////////////

Figuur 14: import bio en gangbaar uit niet-EU-landen per product, in percentage volgens nettogewicht, Vlaanderen, 2021

Bron: Departement Landbouwen Visserij op basis van TRACES (EC) en Eurostat

3 FINANCIËLE ONDERSTEUNING DOOR DE OVERHEID

Voor het biorapport maken we een raming van de financiële inspanningen die de Vlaamse overheid doet om de biologische sector te ondersteunen en te stimuleren. Onder 'overheidsuitgaven' horen zowel zuiver Vlaamse subsidies als steunmaatregelen waarvoor er tevens Europese cofinanciering is. Steunmaatregelen waarvoor geen Vlaams geld uitgetrokken wordt, zijn niet meegenomen in dit overzicht.

De bedragen in dit hoofdstuk hebben betrekking op de effectieve uitgaven binnen een bepaald *kalenderjaar* of op de effectieve uitgaven die voor een bepaald *campagnejaar* gebeurd zijn. Het begrip campagnejaar wordt vooral gebruikt bij oppervlaktegebonden steunmaatregelen zoals directe steun, biohectaresteen en agromilieumaatregelen. Een campagnejaar is een proces dat begint met het indienen van de verzamel aanvraag, vervolgens gebeuren er controles en berekeningen en tot slot vindt de uitbetaling van de toegekende steun plaats. Een campagnejaar loopt dus niet noodzakelijk gelijk met een kalenderjaar. Waar mogelijk geven we dit onderscheid aan in de tekst.

3.1 24% MEER OVERHEIDSUITGAVEN SPECIFIEK VOOR DE BIOSECTOR

In tabel 9 geven we de overheidsuitgaven die specifiek gericht zijn op de biosector per kalenderjaar volgens vier beleidsthema's:

- ▶ Het thema 'ketenontwikkeling' omvat o.m. de subsidies voor de werking van BioForum, voor het project Bio zoekt Keten en voor het ketenluik van de bioclusterwerking.
- ▶ Bij 'biologische productie' horen o.a. de VLIF-steun (Vlaams Landbouwinvesteringsfonds) specifiek voor de biologische landbouw, de hectaresteen voor het toepassen van de biologische productiemethode, de gesubsidieerde bedrijfsadviesing in de biologische landbouw, de overheidsbijdrage in de controlekosten en de werkingssubsidie voor het project Bio zoekt Boer.
- ▶ Het thema 'Onderzoek en kennisopbouw' vervat naast de projectfinanciering voor bio-onderzoek en de werkingssubsidies voor NOBL (Netwerk Onderzoek Biologische Landbouw & voeding), voor het Living lab agro-ecologie en biologische landbouw en voor CCBT (Coördinatiecentrum praktijkgericht onderzoek en voorlichting Biologische Teelt) ook de gesubsidieerde vormingsactiviteiten ten behoeve van de biologische sector georganiseerd door o.a. Landwijzer, NAC (Nationaal Agrarisch Centrum) en VELT (Vereniging voor Ecologisch Leven en Tuinieren). Ook de subsidies voor biobedrijfsnetwerken en voorlichtingsactiviteiten vinden we hieronder.
- ▶ Onder 'promotie en draagvlakverbreding richting brede publiek' verstaan we bijvoorbeeld de dotaties van de Vlaamse overheid aan VLAM (Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing) voor de promotie van bio.

beleidsthema	2017	2018	2019	2020	2021
ketenontwikkeling	706	685	483	509	482
biologische productie	2.112	2.889	2.314	2.513	3.294
onderzoek en kennisopbouw	1.113	1.711	1.811	1.766	2.159
promotie en draagvlakverbreding richting brede publiek	317	83	129	42	42
TOTAAL	4.248	5.368	4.737	4.831	5.977

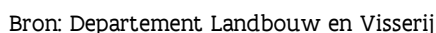
In het kalenderjaar 2021 gaat het grootste deel (55%) van de overheidsuitgaven die specifiek gericht zijn op de biosector naar de stimulering van de primaire biologische productie. Op de tweede plaats vinden we de uitgaven voor onderzoek en kennisopbouw (36%), gevolgd door de overheidsuitgaven voor ketenontwikkeling met een aandeel van 8%. Promotie en draagvlakverbreding richting brede publiek sluit de rij. In vergelijking met 2020 stijgt de totale overheidssteun specifiek voor de biologische sector met 24% naar 5,98 miljoen euro.

Research Direction	Percentage
biologische productie	55%
onderzoek en kennisopbouw	36%
ketenontwikkeling	8%
promotie en draagvlakverbreding richting brede publiek	1%

De overheidsuitgaven gericht op de ondersteuning van de biologische productie groeien van 2,5 naar 3,3 miljoen euro (+31% ten opzichte van het voorgaande jaar).

////////////////////////////////////

Figuur 16: bio-areaal onder controle, areaal met hectaresteen (linkeras, in hectare), uitbetaalde hectaresteen (rechteras, in 1.000 euro) en het totale aantal biologische producenten, Vlaanderen, campagnejaren 2006-2020

De overheidssteun voor 'onderzoek en kennisopbouw' groeit met 22% in vergelijking met het kalenderjaar 2020. Zowel de uitgaven voor gesubsidieerde vormingsactiviteiten als de betalingen voor onderzoek vertonen een stevige toename. Schommelingen in de jaarlijkse uitgaven voor onderzoeksprojecten zijn echter vaak een gevolg van het feit dat dergelijke projecten veelal over meerdere jaren lopen en de kosten gespreid zijn. De toegekende steun wordt uitbetaald op specifieke tijdstippen tijdens de duur van het project. De overheidsuitgaven voor bio-onderzoek worden meer in detail bekeken in paragraaf 3.3.

De Vlaamse overheidsuitgaven voor 'promotie en draagvlakverbreding richting brede publiek' zijn onveranderd ten opzichte van 2020 omdat er geen bijkomende betalingen verricht werden aan VLAM voor projectsubsidies. Er loopt wel een EU-biocampagne die gestart is in 2020 en 3 jaar zal lopen (2020-2022), maar hiervoor is er enkel financiering vanuit Europa (in kalenderjaar 2021 werd ruim 600.000 euro uitbetaald m.b.t. werkjaar 2020).

DIRECTE STEUN

De cijfers in tabel 10 hebben betrekking op de uitbetaalde steunbedragen voor het campagnejaar 2020 (dit zijn betalingen uitgevoerd in kalenderjaren 2020 en 2021). De ontkoppelde directe steun omvat de betaalrechten, vergroeningspremie en premie voor jonge landbouwers. De gekoppelde directe steun slaat op de zoogkoeienpremie en de kalverpremie.

Tabel 10: aantal bedrijven met steun niet specifiek gericht op bio, totaal uitbetaalde steun en steun per bedrijf, opgesplitst naar totale landbouw en biosector, Vlaanderen, campagne 2020

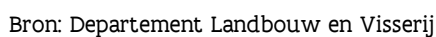
steunmaatregelen	aantal bedrijven met steun - totaal landbouw	aantal bedrijven met steun - biosector	totaal uitbetaalde steun (in duizend euro) - landbouw totaal	totaal uitbetaalde steun (in duizend euro) - biosector	steun per bedrijf (in euro per bedrijf) - landbouw totaal	steun per bedrijf (in euro per bedrijf) - biosector
pijler I: ontkoppelde directe steun	20.657	331	205.244	3.420	9.936	10.333
pijler I: gekoppelde directe steun	3.121	16	24.566	90	7.871	5.646
pijler II: agromilieu- en klimaatmaatregelen	5.967	212	26.730	1.314	4.480	6.199
pijler II: agroforestry	11	6	47	19	4.273	3.230
andere steun (Vlaams): zorgboerderijen	353	36	1.210	78	3.428	2.156

Bron: Departement Landbouwen Visserij

Het aantal biologische landbouwbedrijven die ontkoppelde directe steun ontvangen, stijgt met 6% ten opzichte van het campagnejaar 2019, terwijl dat voor de totale landbouw lichtjes is afgenomen. Het ontvangen steunbedrag per biolandbouwbedrijf blijkt voor campagne 2020 iets hoger dan de ontvangen steun per bedrijf in de totale landbouw. Bij de gekoppelde directe steun (zoogkoeien- en kalverpremie), ligt de gemiddeld uitbetaalde steun per biobedrijf aanzienlijk lager dan in de totale landbouw.

Anderzijds krijgen biolandbouwers voor campagne 2020 gemiddeld hogere steunbedragen toegekend voor de toepassing van agromilieu- en klimaatmaatregelen. Het aantal bedrijven die agroforestrysteun ontvangen, blijft zowel voor de biolandbouw als voor de totale landbouw stabiel tegenover het voorgaande jaar. De gemiddeld toegekende agroforestrysteun neemt echter sterk toe. Ten opzichte van campagne 2019 zijn er 3 gesubsidieerde biologische zorgboerderijen bijgekomen.

Figuur 17: aan biobedrijven toegekende VLIJF-steun voor investeringen niet specifiek voor biolandbouw, in percentage per cluster, Vlaanderen, 2021

De financiering van onderzoeksprojecten gebeurt via diverse kanalen. Het Departement Landbouw en Visserij betaalt subsidies aan onderzoeksinstituten om hun werking te bekostigen. Het Coördinatiecentrum praktijkgericht onderzoek en voorlichting voor de biologische teelt (CCBT) ontvangt jaarlijks steun voor zijn coördinerende werking van het praktijkonderzoek en voor het financieren van onderzoeksprojecten door de erkende praktijkcentra. Ook demonstratieprojecten gericht op de biologische landbouw worden financieel ondersteund via het Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling (PDPO). Daarnaast organiseert het Departement Landbouw en Visserij oproepen aan alle onderzoeksinstituten om projecten in te dienen, al dan niet met Europese cofinanciering.

////////////////////////////////////

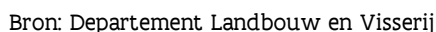
De overheidsuitgaven voor onderzoek en ontwikkeling, voorlichting en kennisuitwisseling bedragen in het kalenderjaar 2021 meer dan 1,6 miljoen euro. Dit is een stijging met ruim een kwart tegenover 2020.

thema	uitgaven 2017	uitgaven 2018	uitgaven 2019	uitgaven 2020	uitgaven 2021
onderzoek en ontwikkeling	763.250	1.088.125	1.248.823	1.227.989	1.436.540
door het departement LV gefinancierde projecten (excl. CCBT)	123.752	149.166	254.173	65.100	235.756
door VLAIO gefinancierde LA-trajecten met bijdrage aan biosector	276.424	355.126	472.754	596.945	601.779
toelage Inagro vzw (afdeling bio)	99.524	99.524	99.524	93.553	95.423
door ILVO gefinancierd onderzoek met bijdrage aan biosector	73.800	128.047	86.236	108.287	149.292
subsidie CCBT (werking + projecten)	127.750	267.542	262.831	299.774	309.705
subsidies onderzoekskoördinatie (o.a. NOBL)	62.000	88.720	73.305	64.330	44.585
voorlichting en kennisuitwisseling (o.a. LLAEBIO en biobedrijfsnetwerken)	2.000	164.874	112.817	49.474	173.195
TOTAAL	765.250	1.252.999	1.361.640	1.277.463	1.609.735

De overheidsuitgaven voor ‘onderzoek en ontwikkeling’ groeien in 2021 met 17%. Onderzoeksprojecten hebben echter vaak een looptijd van meerdere jaren en de toegekende steun wordt op specifieke momenten tijdens het project uitbetaald, dus veelal gespreid over verschillende kalenderjaren. Het is daarom moeilijk om algemene conclusies te formuleren over de jaarlijkse evolutie van de overheidsuitgaven voor onderzoek in de biosector.

Wanneer we gedetailleerd bekijken hoe de overheidsmiddelen voor onderzoeksprojecten gericht op de biologische sector thematisch verdeeld zijn, dan blijkt dat projecten gericht op gewasbescherming (zowel bescherming tegen ziekten en plagen als onkruidbeheersing) met een aandeel van 36% nog steeds de grootste hap uit de totale onderzoeksuitgaven ontvangen. Het merendeel van deze projecten wordt gefinancierd vanuit VLAIO en focust slechts deels op de biologische sector. In de gangbare landbouw gaat men immers meer en meer op zoek naar alternatieve niet-chemische gewasbeschermingsmethodes die soms ook in de biolandbouw ingezet worden.

Figuur 18: thematische verdeling van de middelen voor biorelevant onderzoek, in percentage, Vlaanderen, 2021

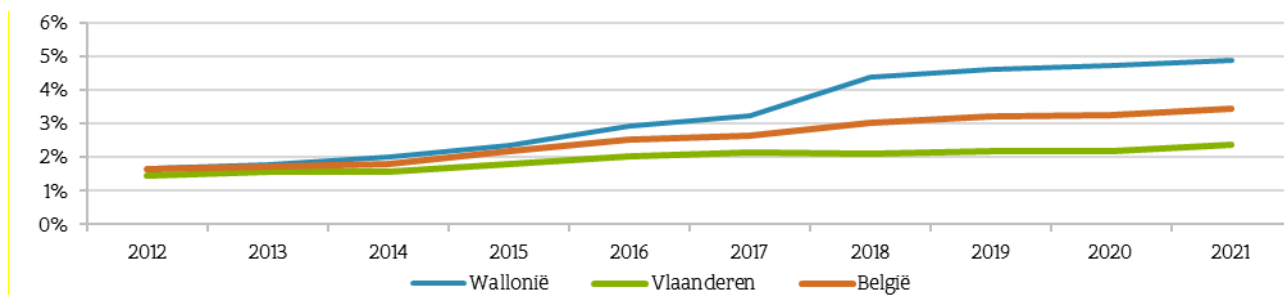

VERTOONT EEN LICHT GROEI

In de winkelrekken liggen alsmaar meer verwerkte en voorverpakte bioproducten.

voedingsbestedingen in de retail daalen met 2 %. Omdat de biomarkt niet beter doet, stijgt het marktaandeel van bio in het FMCG-assortiment in België van 3,2 naar 3,5%. In Vlaanderen groeit het aandeel van de bioproducten van 2,2 naar 2,4%. In Wallonië blijft het bioaandeel met 4,9% wel merkkelijk hoger. Vooral in 2018 maakte Wallonië een stevige sprong dankzij de openingen van een aantal nieuwe gespecialiseerde biowinkels, waardoor de kloof met Vlaanderen groter werd.

Figuur 22: marktaandeel bio totaal (= FMCG), per regio, in percent van totale besteding aan FMCG, 2012-2021

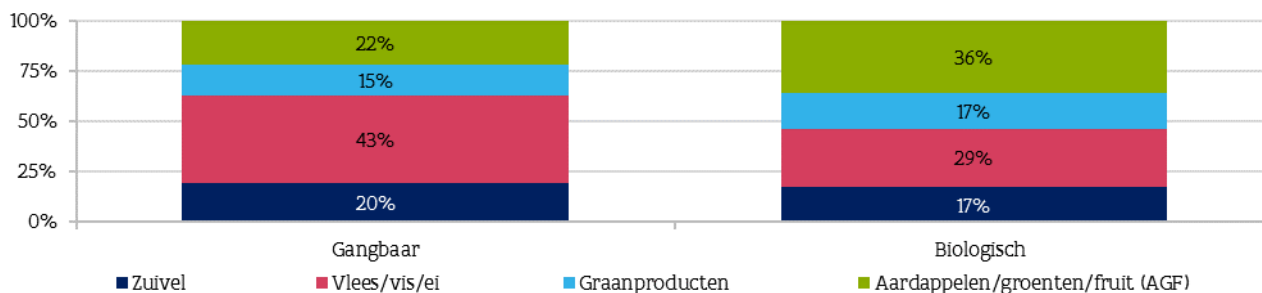

Bron: GfK Belgium voor VLAM

VERSCATEGORIE

'vlees, vis en ei' neemt 29% van de biobestedingen voor haar rekening. Deze categorie is voor de gangbare producten echter veel aanzienlijker (43%). Het zuivelaandeel en het aandeel van graanproducten verschilt niet zo sterk in het biologisch en gangbare segment en ligt tussen de 15 en 20%.

Figuur 23: gekocht assortiment versproducten gangbaar versus biologisch (op basis van besteding), Vlaanderen, 2021

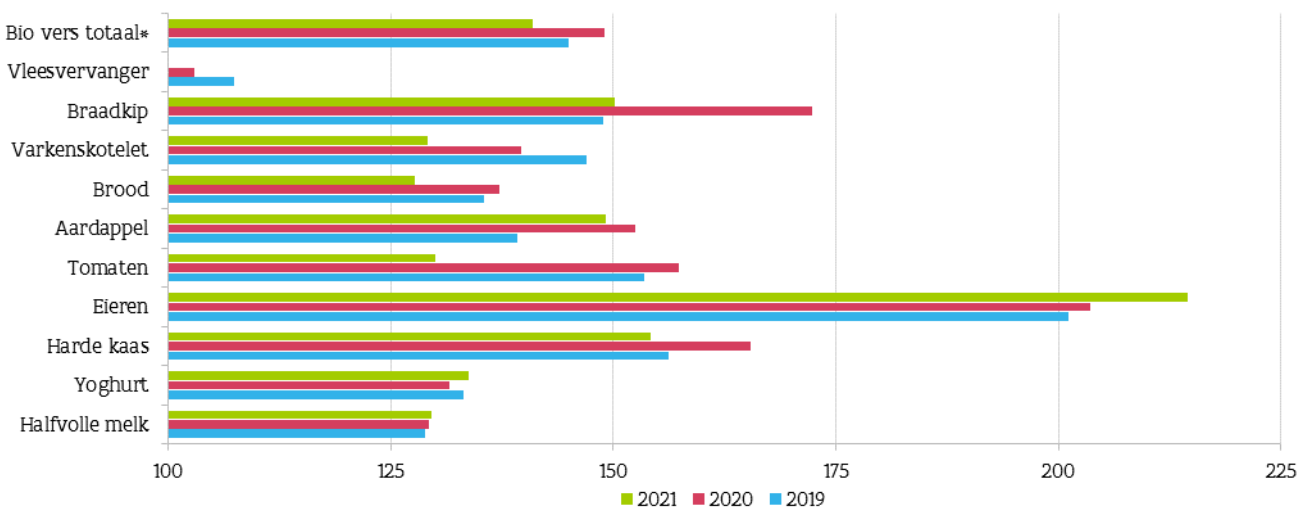
Bron: GfK Belgium voor VLAM (bewerkingen VLAM)

VERSPRODUCTEN WORDT KLEINER

Biologische versproducten zijn in 2021 gemiddeld 41% duurder dan hun gangbare variant (in 2020 was dit gemiddeld 49%). Het prijsverschil tussen biologisch en gangbaar binnen deze productenkorf is in 2021 dus kleiner dan in de twee voorgaande jaren.

Er zijn wel grote verschillen tussen producten. Het grootste prijsverschil vinden we nog altijd bij de eieren. Een bio-eitje is intussen meer dan dubbel zo duur als een standaard scharrelei. Bij de vleesvervangers daarentegen is er in 2021 zelfs geen prijsverschil meer tussen de biologische variant en het gangbare product. Binnen de zuivelcategorie blijft het prijsverschil nagenoeg gelijk voor halfvolle melk en yoghurt. Voor kaas en de meeste andere producten daalt het prijsverschil. Enkel bij de eieren wordt het verschil tussen biologisch en gangbaar groter in 2021.

Figuur 24: prijsverschil biologische versus gangbare producten in België (index: gangbaar = 100), 2019-2021

Bron: GfK Belgium voor VLAM (bewerkingen VLAM)

* productkorf: melk, karnemelk, room, boter, yoghurt, harde kaas, zuivelsubstituten, vleesvervangers, eieren, AGF en brood

4.7 MARKTAANDEEL VAN BIO VERSPRODUCTEN VARIEERT STERK

2021 is een goed jaar voor de biologische verse voeding. Het marktaandeel van de biologische versproducten in Vlaanderen stijgt van 2,8 naar 3,4%.

Bekijken we de marktaandeelen van bioversproducten in Vlaanderen wat meer in detail, dan zien we dat deze sterk variëren van product tot product. De bio-eieren hebben met 12,6% het hoogste marktaandeel onder de biologische versproducten, op de voet gevolgd door de vleesvervangers met 11,9% maar dit aandeel neemt verder af. De AGF-categorie heeft ook een hoger bioaandeel dan gemiddeld: 6,3% voor groenten, 5,2% voor aardappelen en 4% voor fruit. Brood doet het in 2021 zeer goed en stijgt met een marktaandeel van 3,7% tot net boven het gemiddelde uit. Zuivel presteert iets minder en daalt van 2,9 naar 2,7%. Vlees, gevogelte en vleeswaren/charcuterie blijven onder het gemiddelde van de versmarkt met marktaandeelen van respectievelijk 2,5%, 2,4% en 1,1%. Deze categorieën zijn wel de grootste stijgers.

Bar chart showing the percentage of food waste by food category from 2017 to 2021. The y-axis ranges from 0% to 30% in 3% increments. The x-axis lists food categories: eieren, vleesvervangers, groenten, aardappelen, fruit, brood, zuivel, vlees, gevogelte, vleeswaar, and VERSE VOEDING. The legend indicates the years: 2017 (light blue), 2018 (dark blue), 2019 (red), 2020 (light green), and 2021 (orange).

Food Category	2017	2018	2019	2020	2021
eieren	9%	10%	8%	11%	12%
vleesvervangers	28%	23%	20%	18%	12%
groenten	5%	6%	5%	6%	6%
aardappelen	4%	4%	4%	5%	5%
fruit	3%	3%	3%	3%	4%
brood	2%	2%	2%	2%	3%
zuivel	2%	2%	3%	2%	2%
vlees	1%	1%	1%	1%	2%
gevogelte	1%	1%	1%	1%	2%
vleeswaar	0%	0%	0%	0%	1%
VERSE VOEDING	2%	2%	2%	2%	3%

4.8 AANTAL BIOKOPERS STABILISEERT

Binnen de diverse productgroepen zijn er grote verschillen in kopersaantallen. Het aantal biokopers was in 2020 door de coronacrisis toegenomen en valt in 2021 terug, behalve voor fruit, brood, vlees en gevogelte.

De kopers van biogroenten vormen veruit de grootste groep: 75% van de Vlaamse gezinnen koopt wel eens biogroenten. Op de tweede plaats komt fruit met 62 kopers op 100 en op de derde plaats volgt zuivel (53 kopers). Het aantal kopers van bio-eieren is meer dan verdubbeld sinds 2012 en staat nu op de vierde plaats met 28 kopers op 100. Op plaats vijf komen de biologische aardappelen waarvan het aantal kopers de afgelopen tien jaar het sterkst gestegen is, van 7 naar 22. Biobrood stijgt naar 19 kopers op 100, net als vlees. De biovleesvervangers kenden een verdubbeling in tien jaar tijd, maar blijven nu stabiel op 12 kopers. Onderaan het lijstje groeit de gevogeltecategorie naar 13 kopers op 100.

The chart displays the percentage share of different food categories in the Dutch food basket from 2012 to 2021. The categories are: groenten (green), zuivel (brown), fruit (blue), eieren (pink), aardappelen (olive), brood (orange), vlees (dark blue), vleeswaren (dark red), vleesvervangers (light blue), and gevogelte (light pink). The y-axis represents the percentage share, ranging from 0% to 80%.

Jaar	groenten	zuivel	fruit	eieren	aardappelen	brood	vlees	vleeswaren	vleesvervangers	gevogelte
2012	55%	33%	42%	12%	8%	18%	17%	16%	6%	11%
2013	60%	33%	43%	15%	9%	25%	15%	15%	7%	9%
2014	60%	33%	43%	18%	9%	16%	13%	12%	8%	9%
2015	61%	39%	48%	22%	11%	18%	14%	13%	10%	10%
2016	70%	45%	48%	22%	17%	18%	14%	18%	11%	10%
2017	71%	51%	51%	24%	16%	16%	16%	16%	12%	10%
2018	73%	51%	52%	28%	18%	15%	15%	15%	13%	9%
2019	73%	56%	54%	20%	20%	17%	16%	15%	14%	9%
2020	78%	54%	59%	33%	23%	16%	18%	16%	14%	10%
2021	76%	53%	62%	28%	22%	19%	19%	18%	12%	10%

4.9 GEZINNEN MET KINDEREN MET BEPERKT INKOMEN MAKEN INHAALBEWEGING

In absolute cijfers zijn de welgestelde gezinnen met kinderen en de welgestelde gepensioneerden de belangrijkste groep biokopers. Samen zijn zij immers verantwoordelijk voor 46% van de biobestedingen, terwijl zij slechts 36% van de bevolking uitmaken. De gezinnen met kinderen uit de lagere sociale klasse hebben het laagste bioaandeel (2,1%). Deze bevolkingsgroep heeft zijn bioaandeel de voorbij zes jaar wel verdubbeld en heeft een echte inhaalbeweging ingezet. De introductie en de uitbouw van heel wat biocategorieën bij de harddiscounters liggen hiervan aan de basis.

The chart displays the percentage of people in various social groups who are not in the labor force from 2016 to 2021. The Y-axis represents the percentage, ranging from 0% to 6% in 1% increments. The X-axis represents the years from 2016 to 2021. The legend identifies eight social groups:

- Jonge alleenstaande <40j (yellow-green line)
- Tweeverdiener, geen kinderen (light blue line)
- Gezin met kinderen, hogere klasse (pink line)
- Gezin met kinderen, lagere klasse (orange line)
- Alleenstaande 40-65j (dark blue line)
- Kostwinner, geen kinderen (medium blue line)
- Gepensioneerd, hogere klasse (green line)
- Gepensioneerd, lagere klasse (brown line)

Key observations from the chart include:

- The 'Jonge alleenstaande <40j' group shows a significant peak in 2019 at nearly 5%.
- The 'Alleenstaande 40-65j' group shows a steady increase from 2016 to 2021, ending at approximately 4.2%.
- The 'Gezin met kinderen, lagere klasse' group consistently has the lowest percentage of people not in the labor force, starting at 1% in 2016 and ending at approximately 2.1% in 2021.
- The 'Gepensioneerd, hogere klasse' group shows a general upward trend, starting at approximately 2.5% in 2016 and ending at approximately 4.1% in 2021.

////////////////////////////////////

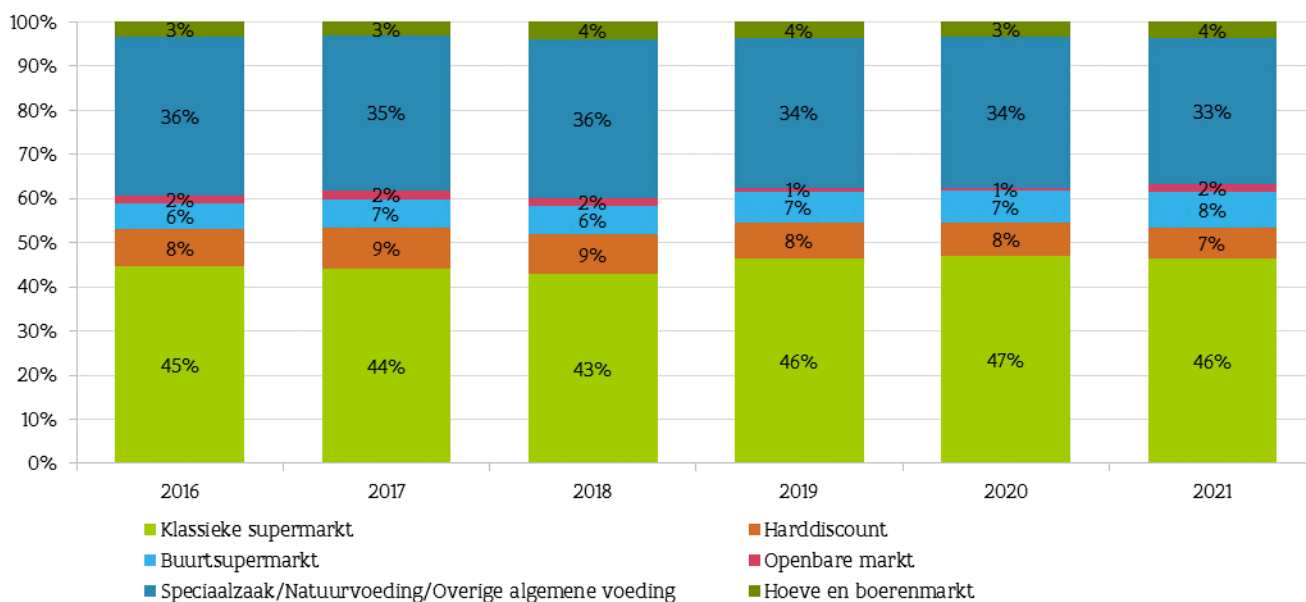
4.10 KLASSIEKE SUPERMARKT BLIJFT HET BELANGRIJKSTE BIOKANAAL

Op het vlak van distributie gebruikt GfK een nieuwe indeling waarbij o.a. AD Delhaize bij de klassieke supermarkten gerekend wordt in plaats van bij de buurtsupermarkten.

De klassieke supermarkt blijft in België het grootste biokanaal met een marktaandeel van 46%. Het gespecialiseerde kanaal (dit zijn de speciaalzaken waaronder bakker en slager, de natuurvoedingswinkel en de overige algemene voeding waaronder ook bv. de biologische supermarkt Bioplanet) komt op de tweede plaats met een aandeel van 33%. De buurtsupermarkt blijft het derde belangrijkste kanaal voor biovoeding met 8% marktaandeel. Op plaats vier vinden we de harddiscount (7%).

De rechtstreekse verkoop op de hoeve, de boerenmarkt en de openbare markt zijn kleinere biokanalen in vergelijking met de supermarkten, maar het bioaandeel ligt er wel hoger. De hoevewinkel en de boerenmarkt zijn immers de kanalen met het hoogste bioaandeel. Een kwart van de producten die er verkocht worden, is van biologische oorsprong. Bij de harddiscounter vinden we relatief het minste biologische producten terug in het assortiment: slechts 13% is hier van biologische oorsprong.

Figuur 28: distributiekanaal biologische producten, aandelen op basis van besteding, België, 2016-2021

Bron: GfK Belgium voor VLAM (bewerkingen VLAM)

Wat distributie van bioproducten betreft, zijn er enkele opmerkelijke verschillen tussen Vlaanderen en Wallonië. In Wallonië staat het gespecialiseerde kanaal sterker en is het zelfs marktleider. In Vlaanderen is de rechtstreekse verkoop van bio op de hoeve en de boerenmarkt belangrijker dan in Wallonië. De harddiscount heeft in Vlaanderen een hoger marktaandeel dan in Wallonië.

BIJLAGE 1: OPPERVLAKTEN PER TEELT

TEELTEN 2021	IN OMSCHAKELING (aantal ha)	BIOLOGISCH (aantal ha)	TOTAAL (aantal ha)
Aardappelen, groenten en kruiden	100,34	1.122,08	1.222,42
aardappelen	21,62	152,49	174,11
andere groenten	-	0,61	0,61
andere kolen	0,71	13,22	13,93
andijvie	0,69	-	0,69
asperge	0,03	6,85	6,88
aubergine	0,83	0,65	1,48
bladgroenten (vroeg)	-	0,04	0,04
bloemkool	2,14	42,64	44,78
boerenkool	-	18,86	18,86
broccoli	-	16,77	16,77
champignons	-	2,72	2,72
Chinese kool	-	4,81	4,81
courgette	1,60	11,23	12,83
kervel	0,18	1,79	1,97
knolselder	-	25,31	25,31
komkommer	-	1,54	1,54
knolraap	-	0,78	0,78
koolrabi	-	6,12	6,12
kruiden (basilicum, bieslook, peterselie e.a.), geneeskrachtige kruiden	1,39	58,92	60,31
paprika	1,06	2,10	3,16
pastinaak	-	3,52	3,52
permacultuur	7,01	6,70	13,71
peulvruchten (erwten, tuin- en veldbonen, snijbonen e.a.)	9,41	58,77	68,18
pompoen (incl. butternut)	0,28	91,76	92,04
prei	0,28	62,05	62,33
rabarber	1,07	5,15	6,22
radijs	-	2,45	2,45
rammenas	-	2,13	2,13
rode biet	-	10,50	10,50
rode kool	-	5,90	5,90
savooikool	-	4,58	4,58
selder (groene, bleek- en bladselder)	0,07	8,36	8,43
schorseneer	0,04	-	0,04
sjalot	-	5,76	5,76
slasoorten (kropsla, raketsla, veldsla, ijsbergsla e.a.)	0,79	9,58	10,37
spinazie	0,23	7,28	7,51
spruitkool	-	5,99	5,99
tomaat	0,12	3,68	3,80
tuinbouwgewassen	-	2,97	2,97
tuinbouwgewassen onder glas of vaste bescherming	1,65	5,99	7,64
tuinbouwgewassen volle grond	48,09	349,96	398,05
uien	-	8,76	8,76
venkel	-	14,68	14,68

////////////////////////////////////

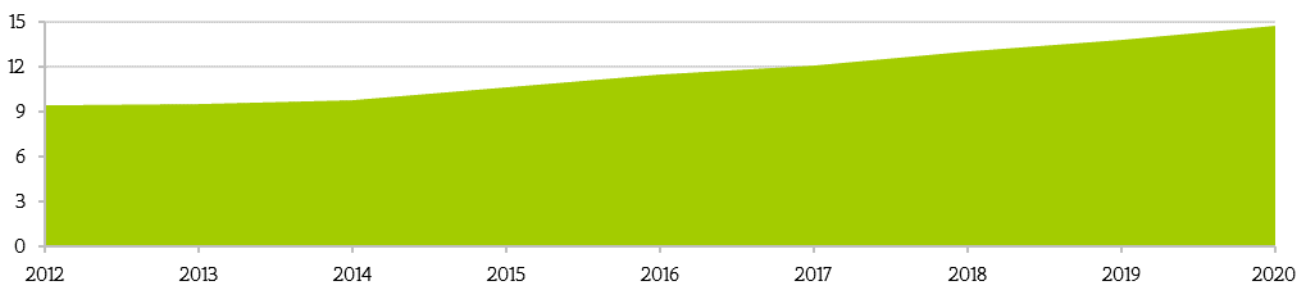
TEELTEN 2021	IN OMSCHAKELING (aantal ha)	BIOLOGISCH (aantal ha)	TOTAAL (aantal ha)
witloof (incl. witloofwortel)	0,47	24,10	24,57
witte kool	-	9,60	9,60
wortel	-	29,70	29,70
zaaizaad groenten	-	0,65	0,65
zoete aardappel	0,58	14,06	14,64
Akkerbouw (excl. aardappelen)	440,62	1.154,63	1.595,25
andere eiwithoudende gewassen	11,54	7,23	18,77
andere granen en graanmengsel (bv. mengkoren)	25,07	174,89	199,96
andere oliehoudende zaden	-	0,78	0,78
andere voedergewassen	-	6,49	6,49
boekweit	1,13	5,64	6,77
cichorei	-	5,59	5,59
erwten (droog geoogst, ingekuild)	4,86	8,09	12,95
faunamengsel	1,05	3,05	4,10
gerst (winter, zomer, brouwgerst)	41,52	123,32	164,84
gierst	-	1,07	1,07
haver (winter, zomer)	16,96	44,66	61,62
hennep (andere dan vezelhennep)	2,77	1,89	4,66
hop	4,96	16,28	21,24
koolzaad	-	1,04	1,04
maïs (korrel, silo)	125,92	241,42	367,34
miscanthus	2,07	7,37	9,44
olievlas	-	0,39	0,39
plantgoed van niet-vlinderbloemige groenten	0,06	2,26	2,32
quinoa	-	4,61	4,61
rogge (winter, zomer)	5,56	43,85	49,41
sojabonen	-	2,65	2,65
sorghum	0,60	8,50	9,10
spelt	42,49	68,28	110,77
suikerbiet	-	1,76	1,76
tarwe (winter, zomer)	73,99	99,77	173,76
triticale	39,41	133,36	172,77
tuin- en veldbonen (droog geoogst)	30,61	108,16	138,77
vezelhennep	1,51	-	1,51
voederbiet	5,61	29,29	34,90
voederraap	-	0,22	0,22
zonnebloempitten	2,93	2,72	5,65
Voedergewassen/groenbedekkers	502,57	2.076,39	2.578,96
andere bedekking (bloemenmengsel e.a.)	12,61	9,12	21,73
luzerne (eenjarig, meerjarig)	39,88	93,61	133,49
klaver (eenjarig, meerjarig, grasklaver, rode klaver)	437,23	1.887,28	2.324,51
(mengsel van) niet-vlinderbloemige groenbedekker (phacelia e.a.)	5,09	13,88	18,97
(mengsel van) vlinderbloemige groenbedekker (grasluzerne, wikke e.a.)	7,76	72,50	80,26
Fruitteelt	352,22	562,63	887,85
aardbei	0,10	12,10	12,20
appel	61,55	212,75	274,30
andere eenjarige fruitteelten	0,07	1,63	1,70
andere meerjarige fruitteelten	154,08	119,07	273,15

THEELTEN 2021	IN OMSCHAKELING (aantal ha)	BIOLOGISCH (aantal ha)	TOTAAL (aantal ha)
druiven (incl. wijnstokken)	22,47	1,58	24,05
kers (zuur, zoet)	5,99	15,56	21,55
kleinfruit (frambozen, rode bessen, stekelbessen, braambessen e.a.)	2,29	55,70	57,99
noten	7,61	22,14	29,75
peer	70,17	117,55	187,72
perzik	0,01	0,06	0,07
pruim	0,88	4,49	5,37
Sierteelt (bloemisterij/boomkwekerij)	11,35	11,30	22,65
bloemen, bloembollen en –knollen	2,36	3,18	5,54
boomkweek (sierteelt, kerstbomen e.a.)	7,80	1,37	9,17
niet-eetbare tuingewassen	1,19	6,75	7,94
Grasland, weiden en bossen	1.044,47	2.453,53	3.498,00
andere (graskruiden, met gras begroeide veldranden e.a.)	2,68	9,24	11,92
bebossing	3,19	20,50	23,69
begraasde niet-landbouwgrond	215,49	67,82	283,31
gebieden in natuurbeheer	-	17,10	17,10
grasland (niet gespecificeerd)	560,22	1.935,78	2.496,00
permanent grasland	214,52	294,95	509,47
tijdelijk grasland	36,21	48,63	84,84
weiland met bomen (>50/ha)	9,73	59,51	69,24
zaaizaad grassen	2,43	-	2,43
Braakliggend land	2,74	14,72	17,46
TOTAAL	2.427,31	7.395,28	9.822,59

BIJLAGE 2: BIOLOGISCH AREAAL OP EUROPEES NIVEAU

Als onderdeel van haar 'Farm to Fork'-strategie presenteerde de Europese Commissie op 25 maart 2021 een actieplan om de biologische productie te stimuleren. De Commissie formuleerde als doelstelling dat tegen 2030 minstens 25% van alle Europese landbouwgrond door biologische landbouw moet worden ingenomen. Volgens prognoses zou het biologische aandeel in het huidige groeitempo tegen 2030 tussen 15% en 18% van de totale landbouwoppervlakte bedragen. Het actieplan poogt een extra impuls aan de groei te geven om de beoogde 25% te bereiken.

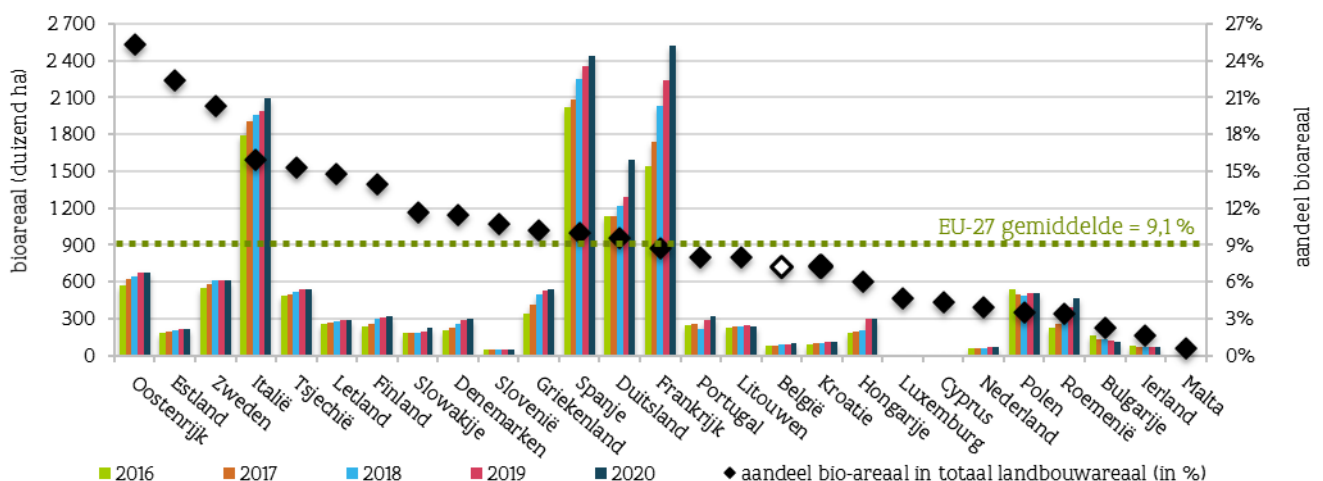
Figuur 29: biologisch areaal in de EU-27, miljoen hectare, 2012-2020

Bron: Departement Landbouwen Visserij op basis van Eurostat.

In 2020 bedroeg het bioareaal in de EU-27 ruim 14,7 miljoen hectare en maakte het 9,1% uit van het totale landbouwareaal. De afgelopen vijf jaar werd een gemiddelde groei gehaald van net geen 7%. Tussen de lidstaten onderling bestaan er echter aanzienlijke verschillen. De lidstaten met het grootste aandeel bioareaal in verhouding tot hun totale landbouwareaal zijn Oostenrijk (25,4%), Estland (22,4%) en Zweden (20,3%). In acht lidstaten maakt het bioareaal minder dan 5% uit van de totale landbouwooppervlakte. De kleinste aandelen bioareaal vinden we in Bulgarije (2,3%), Ierland (1,7%) en Malta (0,6%). Met een aandeel van 7,2% biologisch areaal blijft België onder het Europees gemiddelde.

Figuur 30: biologisch areaal en aandeel in het totale landbouwareaal, per EU-lidstaat, 2016-2020

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van Eurostat.